

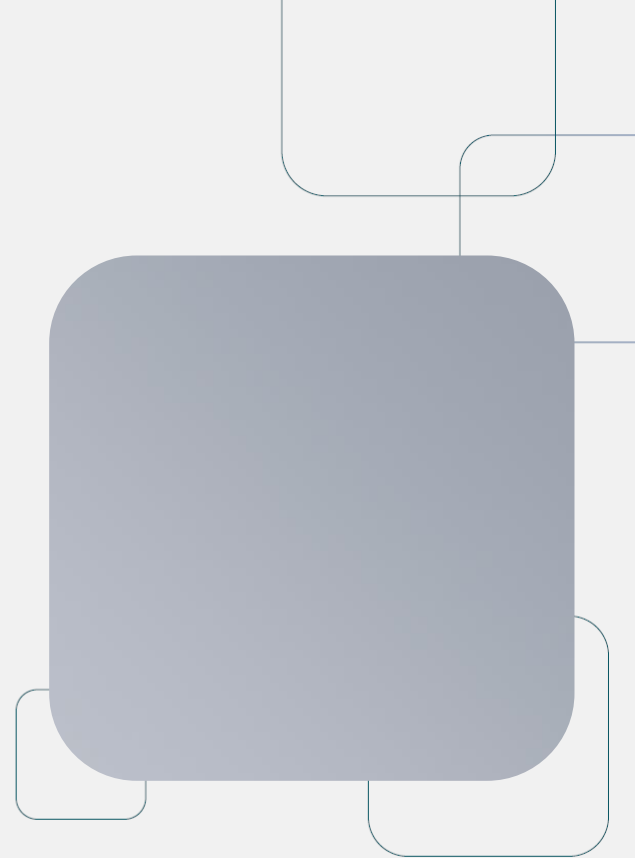

UNIA EUROPEJSKA

Forum Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności

14 stycznia 2026 r.

Centrum Nauki Kopernik

Od dostępności do sprawczości: włączenie i różnorodność w projektach programów Erasmus+ i EKS

Katarzyna Błasińska
Katarzyna Szajda

Włączanie i różnorodność jako fundament, a nie dodatek do projektów

Każda inicjatywa w Erasmusie+ i EKS ma wspierać
równe szanse uczestnictwa, aktywny udział
i poczucie przynależności wszystkich osób,
niezależnie od ich pochodzenia, statusu,
możliwości czy tożsamości.

- ✓ Inclusion & Diversity to **priorytet horyzontalny** – dotyczy każdego sektora i rodzaju działań.
- ✓ Celem jest **usuwanie barier w dostępie**, ale także **aktywizacja i wzmacnianie osób uczestniczących**.
- ✓ Programy mają być **bardziej elastyczne, dostępne i reprezentatywne dla całego społeczeństwa**.

Włączenie obejmuje osoby doświadczające **barier ekonomicznych, społecznych, kulturowych, edukacyjnych, zdrowotnych, językowych, geograficznych czy wynikających z dyskryminacji.**

Celem jest nie tylko uczestnictwo, ale i reprezentacja różnorodnych perspektyw w projektach europejskich.

Od dostępności do sprawczości

Włączenie to **nie tylko wspieranie osób z mniejszymi szansami,**
ale także **zmiana systemu i postaw**
– tak, by każda osoba mogła być sobą
i mieć wpływ.

Od dostępności do sprawczości

To droga od:

„Dajmy im szansę uczestniczyć” → do
→ „Wspólnie decydujemy i działamy”.

Przejście od dostępności do sprawczości wymaga zmiany w kulturze organizacji i sposobie prowadzenia projektów. Kluczowe jest tworzenie przestrzeni, w której osoby uczestniczące mogą wyrażać opinie, podejmować decyzje i brać odpowiedzialność za efekty.

Przywództwo włączające

Styl działania, który:

- **uwzględnia różnorodność** i traktuje ją jako zasób,
- **buduje poczucie przynależności,**
- **zaprasza do współtworzenia i słuchania różnych perspektyw,**
- **wzmacnia zaufanie i współodpowiedzialność** w zespole.

To nie tylko „bycie liderem dla wszystkich”,
ale też **prowadzenie w sposób, który pozwala
każdemu współprowadzić.**

Kluczowe cechy przywództwa włączającego

1. **Świadomość uprzedzeń** – rozpoznawanie własnych schematów myślenia
2. **Pokora i ciekawość** – gotowość uczenia się od innych
3. **Empatia i słuchanie** – rozumienie emocji i doświadczeń zespołu
4. **Zaufanie i bezpieczeństwo psychologiczne**
5. **Sprawiedliwe decyzje i transparentność**
6. **Zaangażowanie i współodpowiedzialność**

Od liderki do facylitatora zmian

Włączająca osoba leaderska:

- koncentruje się nie na kontroli, ale na **facylitacji procesów**,
- nie boi się różnic i konfliktów – traktuje je jako źródło innowacji,
- tworzy przestrzeń, w której każdy może **zabierać głos i współdecydować**,
- rozwija kulturę uczenia się, nie tylko realizacji.

- **Inclusion & Diversity** to sposób myślenia i działania.
- Prawdziwa zmiana zaczyna się od przesunięcia z „**pomagania**” ku „**współtworzeniu**”.
- **Każdy z nas ma rolę** w budowaniu środowisk, w których różnorodność staje się siłą.

Dziękujemy za uwagę